

Et sådant indgreb vil kræve lovgivning. Indenrigsministeriet overvejer, om der også vil være behov for en præcisering af reglerne om overudligning⁵⁾.

Det er vurderingen, at en (amts)kommune i hvert fald ikke har retskrav på bloktilskud, før (amts)kommunen har fået den foreløbige udmelding om bloktilskud for et givet år eller garanti for bloktilskud det pågældende år. Det samme må antages at gælde for en kommunes adgang til at få del i overudligningen. Justitsministeriet har herefter vurderet, at en ændring af bloktilskudsordningen med virkning for de år, hvor der ikke er givet foreløbig udmelding eller garanti, ikke vil udgøre et ekspropriativt indgreb efter grundlovens § 73 (som omhandler beskyttelse af ejendomsretten).

Et eventuelt indgreb kan således under alle omstændigheder først få virkning fra 1998.

Justitsministeriet har peget på, at et sådant indgreb giver anledning til retspolitiske overvejelser. Det gælder navnlig, fordi bestemte (amts)kommuner, som overvejer/har besluttet at sælge deres aktier i NESA A/S, vil blive omfattet af indgrebet. Uanset at indgrebet får en generel udformning, vil det som følge heraf reelt få en betydelig lighed med singularær lovgivning. En sådan lovgivning bør ud fra almindelige principper kun anvendes, når der foreligger tungtvejende grunde hertil. Arbejdsgruppen kan tilslutte sig dette synspunkt.

Arbejdsgruppen bemærker endvidere, at der aldrig tidligere er sket sådanne individuelle justeringer i enkeltkommuners bloktilskud, og at denne praksis kan skabe præcedens for senere indgreb rettet mod enkeltkommuner.

Arbejdsgruppen finder sammenfattende, at en bloktilskudsløsning kan overvejes.

Opgørelse af gevinsten

Arbejdsgruppen finder, at forudsætningen for at reducere bloktilskuddet som følge af enkeltkommuners gevinst ved salg af andele i forsyningsvirksomheder er, at Miljø- og Energiministeriet sikrer hjemmel til, at gevinsten entydigt kan opgøres under hensyn til kommunens oprindelige indskud – herunder mulighederne for en evt. anke af opgørelsen.

Begrundelsen er, at hensigten med hvile i sig selv-princippet er, at det ikke skal være muligt

at indtjene overskud til ejerne i elselskaberne. Det må imidlertid konstateres, at gældende lov giver mulighed for betydelige gevinster ved frasalg af ejerandele.

Det kan derfor overvejes, at miljø- og energiministerien fremsætter et lovforslag, der entydigt afgrænser (amts)kommunernes evt. gevinst.

Lovgivningen kan ledsages af generelle bemærkninger om, at den fremtidige regulering overvejes nærmere i øjeblikket, og at denne vil sikre forsynings sikkerheden og kundernes stilling i forhold til et monopol på distributions- og transmissionsnettet.

Lovgivningen bør i givet fald præcisere, at disse gevinster helt eller delvis modgås i hvert enkelt tilfælde efter nærmere fastsatte retningslinjer. Miljø- og Energiministeriets lovgivning skal i givet fald ledsages af en hjemmel til teknisk at modgå gevinsten i bloktilskuddet – jf. ovenfor.

Arbejdsgruppen finder, at lovgivning, der ud fra energipolitiske hensyn opgør gevinsten ved frasalg af kommunale elforsyningsvirksomheder, kan overvejes i sammenhæng med bloktilskudsløsningen.

4. Konklusion

Arbejdsgruppen har søgt at belyse to overordnede spørgsmål i forbindelse med et eventuelt salg af en aktiemajoritet i NESA:

– Et energipolitisk spørgsmål afstedkommet af, at den hidtidige lovgivning ikke i tilstrækkeligt omfang tager højde for den situation, hvor kommercielle interesser overtager kontrollen med et naturligt monopol på distributions- og transmissionsnettet.

En mere udbredt commercialisering af sektoren rummer potentielle fordele i form af mere effektiv drift, udnyttelse af stordriftsfordele, m.v. Men den indeholder også risici i form af udnyttelse af den monopol-situation i forhold til kunderne, som kontrol over distribution og transmission i givet fald indebærer. Risici, som yderligere forstærkes, hvor ejerskabet samtidig omfatter produktion.

Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at arbejdet med udformningen af den fremtidige regulering af sektoren fortsætter, og at regerin-

⁵⁾ Tilskuds- og udligningslovgivningen indeholder en overudligningsbestemmelse, der indebærer, at en kommune højst kan aflevere 90 pct. af en indtægtsfremgang over udligningen.